

Munkaljungby-Tässjö
Hembyggsförening

*Skånes siste kardmakare var verksam i Munka Ljungby.
Läs mer på sidan 6!*

Medlemsblad nr 22
(2022:3)

Från ordförande

Jag har svårigheter att ta mig in och ut ur min bostad, för julen står för dörren. Det är ju inte klokt! För varje år som går blir det allt mera obegripligt att det snart är jul igen. Det innebär att det är dags att leverera julbladet och med det ett kort program som sträcker sig fram till årsmötet, som vi tänkt avhålla i Tåssjö den 27 mars.

Vi var ju mycket nöjda med vårt höstprogram med tre intressanta föredragshållare. Men det höll på att börja med en antiklimax. Carl-Erik Lundblad skulle berättat om dialekt och ortnamn i Munka Ljungby den 17 oktober men meddelade samma dag förhinder pga sjukdom. Hur skulle vi göra? Skulle vi ställa in? Vi meddelade så många vi kunde per e-post (ett gott skäl att anmäla sin adress), men vi beslöt att ändå genomföra kvällen. Det blev 20 minuters dåligt förberedd bildvisning och resten av kvällen avsattes åt kaffedrickning och social samvaro. Ett 60-tal personer var på plats och de flesta verkade ändå nöjda. För många var det nog också första kontakten med det nya församlingshemmet. Vi gör ett nytt försök med Carl-Erik den 20 februari.

När detta skrives har vi också hunnit med en hembygdskväll i Tåssjö den 14 november, då Johan Brinck berättade om vattenhistoria. Jag kunde tyvärr själv inte närvara, men jag har inte hört annat än att kvällen blev lyckad. Vice ordförande fick rycka in och hålla välkomstanförandet (tack för det, Henrik!). Kjell Rubenson var på plats och sålde Ängelholmsboken. Han har antytt att han vill bli befriad från uppdraget, men ställer alltså ändå upp i år och det är vi mycket tacksamma för!

Foto: Henrik Nilsson

Ett tack vill jag också rikta till Nils-Olof Axelsson för att han länge varit behjälplig i hanteringen av polismuséet och för att han nu också accepterat att formellt ingå i kommittén. Den andre ledamoten är Bengt-Åke Bengtsson.

Jag kände mig tom på uppslag till det här bladet. En tanke fanns att lämna en del bakgrundsfakta om Torpet i Stavershult, som ett komplement till den vandring vi hade där den 18 september. Men så inkom Thord med en rätt lång artikel och en gåva till arkivet resulterade i en annan artikel och plötsligt var kvoten fylld. Torpet får anstå till ett senare blad, men en utmärkt rapport från vandringen, sammanställd av sekreteraren, återfinns på sidan 18 och finns även att ta del av på vår hemsida med fler bilder.

Jag har bekymrat mig en del över ett vikande medlemstal. Vi har ju en hög medelålder och minnesord får skrivas i varje blad. Värre är det om folk säger upp medlemskapet för att de inte gillar föreningen, dess utveckling eller brist på utveckling. Jag hoppas att de fallen är få, men passar på att komma med en gammal uppmaning: gör din röst hörd! Ring, e-posta, snigelposta och framförallt kom till årsmötet! Trevligt nog har vi fått en del nya medlemmar, men jag bedömer ändå att tendensen är svagt vikande.

För övrigt finns inte mycket att rapportera. En del undrar nog hur det går med avvecklingen av Tryggve Bengtssons dödsbo. Vi är nu inne i den fas där arvskifte ska genomföras och vi hoppas det ska gå ganska snabbt nu. Men det har jag skrivit förut...

På styrelsens uppdrag vill jag tillönska er alla en God Jul och ett Gott Nytt År!

Markus, ordf.

Föreningsinfo

Styrelsen till årsmötet 2021
(riktnr. om annat ej anges: 0431)

Ordf.	Markus Persson markus.askarebolet@gmail.com	tel. 43 40 39
V. ordf.	Henrik Nilsson henrik.k.nilsson@svenskakyrkan.se	tel. 070 – 424 80 48
Sekr.	Tobias Persson tobias.p@live.se	tel. 0733-503 946
Kassör	Christina Eliasson familjen.eliasson@telia.com	tel. 0706-179368
Led.	Birgitta Croon-Jönsson Thord Kristiansson thord.kristiansson@gmail.com Karin Sjöö karin.sjoe@yahoo.se	tel. 070-584 13 43 tel. 0763-446689 tel. 076-177 43 51
Suppl.	Bengt Bengtsson bengt.ljungagard@telia.com Gustav Pålsson gustav.palsson@live.se	tel. 070 – 524 10 18 tel. 072-586 09 10

Ansvarig för hemsidan: Tobias Persson (sekreterare)

Arkivansvarig: Markus Persson (ordf.)

Sammanställande torpskyllningsgruppen: Tobias Persson (sekr.)

Redaktör för medlemsbladet: Markus Persson (ordf.)
markus.askarebolet@gmail.com, 0431 - 43 40 39, 070 - 412 35 19

Kommittén för polismuseet:

Nils-Olof Axelsson
Bengt-Åke Bengtsson

tel. 070 – 603 03 57
tel. 43 00 35

Arbetsgruppen för Munka Ljungby-häftet (vilande):

Egon Johnsson
Jan Larsson
janlarsson@telia.com
Barbro Metall
Markus Persson
markus.askarebolet@gmail.com

tel. 43 03 93
tel. 43 07 26
tel. 43 17 22
tel. 43 40 39

Kontaktpersoner för hembygdsskrifterna:

Kjell Rubenson (Ängelholmsboken)
Egon Johnsson (Munkahäftena)
Henrik Nilsson (kyrkogårdsvandringarna)
henrik.k.nilsson@svenskakyrkan.se
Markus Persson (övriga)
markus.askarebolet@gmail.com

tel. 44 00 60
tel. 43 03 93
tel. 070 – 424 80 48
tel. 43 40 39

<http://www.hembygd.se/munka-ljungby-tassjo>

Medlemsavgiften är 100: - för verksamhetsåret 2022.

Vårt plusgiro: 429 52 80–4. Bankgiro: 598-9231

Vi vill få in medlemmarnas e-postadresser!

Enklast anmäler du din e-postadress genom att skicka ett mail till sekreteraren:
tobias.p@live.se

Vid insändande av e-postadress godkännes att denna lagras av föreningen och används för utsändande av föreningsinformation i enlighet med GDPR-lagstiftningen.

Skånes siste kardmakare

Kardmakare Olof Holmberg och hustrun Kristina. Interiörbild från Nytorp.

Olof Rudolf Holmberg var född den 11 augusti 1836 i Rebbelberga och var enligt födelseboken son till avskedade husaren Anders Holmgren [!] och Christina Sandström. "Anders Holmgren" hette egentligen Holmberg och var född 1805 i Timmele i Älvsborgs län. Familjen flyttade till Nytorp i Munka Ljungby 1840 och där var Anders Holmberg torpare och kardmakare. Han figurerade i de båda första Heagårdsspelen och gestaltades då av Johnny Ingvarsson. Det var en lämplig figur för Johnny att gestalta eftersom han kunde förutsättas ha talat någon form av "opplänska". Anders Holmberg avled i Nytorp 1864.

Olof Holmberg gifte sig den 13 november 1864 med Kristina Pålsson, som var född den 7 oktober 1841 i Munka Ljungby. Hon var dotter till hemmansåbon Pål Nilsson och Kjersti Andersdotter i Munka Ljungby.

Barn: Hilda	1866 6/1	Angiven som utflyttad till Östra Ljungby 1884. Därefter försvunnen.
Anna	1867 23/10	G.m. Nils Svensson, Munka Ljungby. Död 13/3 1955.
Ida	1867 23/10	Se nedan!
Maria	1869 25/6	Död 22/9 1869.
Martha	1869 25/6	Död 22/2 1870.
Monika	1871 14/4	G.m. Janne Johansson, Skörpinge, Höja. Död 21/8 1958.
Eva	1873 23/8	Till Danmark 1890.
Adam	1876 24/3	G.m. Ulrika Vilhelmina Nilsson. Död 23/12 1928 i Kungsholm, Stockholm.
David	1879 13/4	Död 1887 30/4.

Dottern Ida hade vistats i USA, där hon var gift med C. O. Linder. Hon inflyttade till Nytorp 1895, tillsammans med dottern Jenny, som var född den 30 oktober 1892. Maken avled i USA år 1900. Ida Linder gifte om sig 1901 med Josef Pålsson i Karindal. Hon avled den 16 november 1944.

Olof Holmberg övertog Nytorp efter fadern och fortsatte också hans verksamhet som kardmakare. Makarna Holmberg lämnade Nytorp omkring 1915. Olof Holmberg avled på Öster Värn den 15 oktober 1922. Hustrun Kristina avled i ålderdomshemmet den 19 juni 1929.

Det har sagts att Olof Holmberg var Skånes siste kardmakare och den uppgiften är inte hämtad ur luften, utan ur en artikel i tidskriften IDUN (nr 52 1912, s. 860. Man använde tydligen löpande paginering för hela årgången.) Artikeltexten återges här nedan. Även bilden i början av denna artikel finns med och där anges fotografen: "A. Streijertz. Spannarp. 1912"

Skånes sista kardmakare.

UNGOMN VID SLANDAN SATT — —. Konstnaden att spinna och väfva har uråldriga anor, hvilket folkvisan ofta låter oss förstå. Märkligt nog talas ingenstades om, att man kardade, hvilken procedur ju emellertid är en alldeles nödvändig förutsättning för spinnandet och väfvandet. Troligt är, att denna syssla inte ansågs fullt så fin som att väfva eller spinna, hvadan nog inga prinsessor eller slottsjungfrur öfverhufvud sysslade därmed, utan öfverlämnades detta gröfre arbete åt den lägre betjäningen.

Nå ja. Väfnadskonsten är ju långt ifrån något mysterium för vår tids kvinnor heller, äfven om konsten att spinna nu säkerligen är betydligt mindre utbredd än den var under folkvisans dagar, efter numera den mesta tråden och garnet köpas färdiga. Spinrocken blir allt mera sällsynt och med denna jämväl det enkla redskapet kardan. —

Apropos kardan, så torde det måhända infresera Iduns läsarinna att se bilden af Skånes numera ende och troligen äfven siste kardmakare.

Ungefär en kvartsmil från Minka Ljungby stationsområde bor sedan några och fyrtio år tillbaka nu 75-åriga Olof Holmberg, som under hela denna tid, biträdd af sin hustru, bedrivit kardtillverkning, ett yrke, hvori han uppnått stor skicklighet. I vida trakter af såväl Skåne som Halland och Småland ville man inte veta af andra än Holmbergs kardor.

Vi gjorde härom dagen ett besök hos den gamle kardmakaren, som ännu sysslar med sitt yrke. Både han och hans 70-åriga hustru äro krya och lifliga och i stugan är det ovanligt rent och snyggt med mycket blommor i fönstret. —

De gamla crinna sig ännu med ett visst vemod de gamla goda tiderna. För en 30 å 20 år tillbaka kunde man på en enda marknad ha en

bruttoinkomst af ett par, tre hundra kr. och däröfver. Ja, ända till för en 20 år sedan gick omsättningen någorlunda skapligt, under det man nu har svårt att göra af med de få dussin per år, man nu på gamla dagar kan hinna med.

Ett så enkelt redskap, som kardan är, tarfvas dock för dess framställande inte så lite arbete, och en hel serie olikartade småarbeten måste utföras, innan redskapet är fullt färdigt.

De små, fina stålradshakarna på kardan fästas på ett stycke färskinn, som emellertid först efter hvarannat måste blötas, sträckas, klistras, klipplas och torkas, innan det lämpas sig till "botten" för hakarna.

Anbringandet af dessa sistnämnda utgör ett synnerligen petigt arbete, som egentligen bäst lämpas sig för böjliga barnafingrar. Inte mindre än 2,000 par dylika fina stålradshakar ätgå till hvarje ordinär karda, och det torde därför knapp förefalla märkvärdigt, att äfven en van kardmakare inte kan medhinna "sätta" mer än 5 å 6 kardor per dag, i synnerhet, om han därjämte skall kröka hakarna, hvilket måste ske par efter par med blotta fingrarna. Denna sistnämnda procedur är för resten en af de allra viktigaste, ty bli hakarna inte allesamman likformigt böjda, så blir hela redskapet föreladt.

Innan "sättningen" kan verkställas, måste kardan "stickas", d. v. s. det preparerade skinnstycket förses med hål till stålradshakarna, och därvid gäller det tillse, att alla sticken anbringas lika snedt, ty äfven detta är af vikt för åstadkommande af ett fullgodt arbete. En van kardmakare brukar kunna "sticka" omkring ett dussin kardor om dagen.

Kardmakeriet är ett yrke, som, bedömdt efter nuvarande förhållanden, svårligen kan kallas lönande. En arbetsstyrka af fyra personer: två sättere, en stickare och en som utför det öfriga arbetet, kan knappast medhinna mer än 3 par färdiga kardor per dag; af de gröfsta kardorna, hvilka äfven användas för lin, något mera. För dessa senare betalas nu 2 kr. och 50 öre mera för ordinära s. k. ullkardor. Men så var ju också kardmakeriet ett yrke hvori familjens samtliga medlemmar kunde taga del, hvadan hela inkomsten således kom familjen till godo.

Yrket hör som sagdt till dem, som snart kunna räknas till en gången tid, och det är knappast att förvänta, att Skånes ende kardmakare kommer att erhålla någon efterfrådare.

—st—.

Rapport från arkivet

Under hösten har vi haft öppet i arkivet vid tre olika tillfällen, på varierade tider och med olika ansvariga (Christina Eliasson, Barbro Metall och undertecknad [Markus Persson]). Vi har haft en liten skara besökande varje gång och det är ju väldigt trevligt! Vi har ambitionen att fortsätta med aktiviteten även under våren (se programmet). Men jag vill som vanligt understryka att det går att besöka arkivet även vid andra tillfällen. Det kan öppnas på begäran!

När det gäller nyinkommet material, så kan följande meddelas: Lennart Svensson har lämnat in tre protokollsböcker från Munka Ljungby-avdelningen av Bondeförbundet/Centerpartiet. Protokollen omfattar perioden 1932 – 1981.

Karin Collén har lämnat in ytterligare en del material från Munka Ljungby gymnastikförening. Det handlar om protokoll för perioden 1983 – 2021 och verksamhetsberättelser för perioden 1971 – 2016.

Ibland får jag känslan att efterlysningar nästan alltid klingar ohörda, men plötsligt händer det! Jag efterlyste för en tid sedan ”doktor Olofssons” bok *Abort eller katastrof. Frön för tänkare*. Han gav ut den på eget förlag 1949, sannolikt i en mycket begränsad upplaga. Jag var inställd på att få söka den på något universitetsbibliotek om jag ville få tag i den. Men då hade Bengt Pettersson i Ljungabolet vänligheten att lämna den till arkivet. Tack för det! Han lämnade också Lena Lennerheds bok *Historier om ett brott. Illegala aborter i Sverige på 1900-talet*, där rätt stort utrymme ägnas åt Ivar Olofsson och hans verksamhet. Boken användes som källa av ”Ferdinands Bengt” då han skrev sin artikel om Olofsson som var införd i medlemsblad nr 1 2017. Böckerna befinner sig för närvarande i mitt hem, eftersom jag tänkt försöka tillgodogöra mig innehållet.

Vid hembygdksvällen den 14 november lämnade Kjell Rubenson saker med anknytning till kardmakare Holmberg i Nytorp på Munka Ljungby backar: ett par kardor och ett fotografi. Sakerna var skänkta av Holmbergs barnbarns barnbarn, Ingmar Andersson i Västerås. Se för övrigt artikel på sidan 6!

Vid besök i arkivet fann jag en låda material från Munka Ljungby andelsfrysörening, som inte blivit införd i arkivförteckningen. Materialet verkar omfatta hela perioden från uppstarten 1956 till nedläggningen 2004.

Andelsfrysar var en mycket vanlig företeelse i vårt land under några decennier efter kriget, men minnet av dessa håller nu helt på att falla i glömska. Jag har också en känsla av att ganska lite material om dessa har blivit bevarat. Det känns därför värdefullt att vi nu har detta material i vårt arkiv.

Arkivförteckningen ska numera finnas som pdf-fil på vår hemsida. Det går alltså utmärkt att sitta hemma och bilda sig en uppfattning om vad som finns i arkivet och dessutom notera om det är någon särskild volym man vill titta närmare på. Det ska då gå ganska snabbt att plocka fram den.

Hembygdsvecka i Össjö församlingshem 14–21 januari 2023

Lördag 14 januari klockan 15: urpremiär på Bygdespelsgruppen Originalens vinterspel "Utaf wredens norrsken full"

Söndag 15 januari klockan 15: "Utaf wredens norrsken full"

Måndag 16 januari klockan 19: Hans-Åke Jönsson berättar om Pyttebanan

Tisdag 17 januari klockan 19: "Utaf wredens norrsken full"

Onsdag 18 januari klockan 19: "Utaf wredens norrsken full"

Torsdag 19 januari klockan 19: församlingsafton, Bo Håkansson "I döda prästers sällskap"

Fredag 20 januari klockan 19: Tre mamseller "Vår stjärna nu ej längre kan stå. Stämningfull julmusik från förr i tiden"

Lördag 21 januari klockan 15: "Utaf wredens norrsken full"

Utställningar. Kaffeservering. Lotterier.
Öppet två timmar innan programmen börjar.

Program våren 2023

- Tis 17/1** Öppet arkiv 16.00 – 17.30. Ansvarig: Christina 0706 - 179 368
- Mån 23/1** Hembygdskväll i Tåssjö 18.30. Thord Kristiansson berättar om bin och biodling.
- Lör 18/2** Öppet arkiv 14.00 – 16.00. Ansvarig: Barbro 0702-13 22 95 eller 43 17 22 (hem).
- Mån 20/2** Hembygdskväll i Munka Ljungby 18.30. Carl-Erik Lundblad berättar om bygdens dialekt och ortnamn.
- Mån 13/3** Öppet arkiv 10.00 – 12.00. Ansvarig: Markus 070 – 412 35 19

Mån 27/3 Årsmöte i Tåssjö.

Lokaler vid hembygdskvällarna är församlingshemmen i Munka Ljungby respektive Tåssjö.

Tid för samtliga inomhusaktiviteter: 18.30

Om Björken och dess olika användningsområden för människor och djur.

Björkens latinska namn är Betula. Det är ett växtsläkte med minst ett 40-tal arter i familjen björkväxter. I Sverige växer tre arter: Vårtbjörk, Glasbjörk och Dvärgbjörk. Användningsområdena för både människor och djur är verkligen imponerande. Nu skall vi titta på den från rot till topp.

Rötterna kan efter behandling användas till att sy ihop olika saker tex olika näver-arbeten som svepaskar och annat. Har själv en burk i näver avsedd för kaffebönor som är hopsydd med björkrot. Men roten går också att använda till flätning av olika typer av korgar.

Förr gjordes ofta förningskorgar, korgar man bar mat i. Man tillverkade även ostkorgar som användes vid osttillverkning.

Löven: Björklöv kan användas till färgning av ullgarn. Färgerna man får fram är gulgröna färgtoner, kulören är beroende på vilket betmedel som garnet behandlats med. Men till björklöv är det inte nödvändigt med betmedel men för att förlänga hållbarheten kan man använda alun (kaliumaluminiumsulfat) i färgbadet. Färgning med försommarlöv ger högre ljushärdighet än den med sensommarlöv. Björkbark kan också användas till färgning av ullgarn. Färsk eller torkad bark från arterna i björksläktet ger en rödbrun färg på obetat garn och en gulbrun på alunbetat material. Är garnet krombetat erhålls en grönbrun färg.

En överlevare. "Jag vill INTE bli klippt av Vägverkets maskiner"

Som foder till djuren: Lysinnehållet i björklöv är en av de tjugo aminosyror som är byggstenar i proteiner. Den är en av de essentiella aminosyrorna som kroppen inte själv kan tillverka, utan som måste tillföras genom födan. I löven av björk och al kan den vara högre än i gräs. Energiinnehållet i skördade löv uppskattas i den äldre litteraturen motsvara ett medelgott hö.

Björksav: Hälsodryck, Vin, Champagne, Björksirap.

Björk kan tappas på sav om våren, innan bladen slår ut. Man borrar helt enkelt ett hål i stammen och knackar in ett rör och hänger ett kärl på röret för att samla upp saven. På ett par timmar kan man från en medelstor björk få ut 2–3 liter. Björksaven är drickbar och kan användas vid matlagning. Den kan också kokas för att få tjock, söt björksirap som liknar den mer kända lönnsirapen. Eftersom björksav innehåller 2–3 procent enkla sockerarter kan den jäsas till en vinliknande dryck. Björkvin från bl.a. Grythyttan finns vissa år i Systembolagets beställningssortiment, liksom mousserande björkvin och björkkryddad snaps.

Av nyutslagna blad kan ett C-vitaminrikt te kokas. Den gröna innerbarken kan användas till avkok hela året om, men dess näringsvärde är lågt. Under vinterhalvåret (oktober till maj) kan knopparna ätas, råa eller kokta. Björk betraktas som en av de 14 viktigaste vildväxterna i en överlevnadssituation.

Historiskt har björken använts för framställning av xylitol, som även kallas björksocker. Nu för tiden används istället olika sorters lövträ och majs för industriell framställning.

Historiskt har björken använts för framställning av xylitol, som används som sötningsmedel även kallas björksocker. Xylitol kan användas av diabetiker då sockret har 75% mindre kolhydrater än vanligt socker.

Ved -Virke: Björkved är välkänt som en långsambrinnande ved och en god värmekälla. Som värmer flera gånger. Både vid fällning-sågning klyvning och eldning. Hos Vårtbjörk och Glasbjörk kan det ibland förekomma utväxter på stammen, Dessa utväxter kallas Musurbjörk och används inom både möbelindustrin och bland konsthantverkare.

Hemslöjd: Vispar Samla björkris och gör rent riset från bark. Gör detta i lövsprickningen, när saven stiger då släpper barken lätt på björkris. Knyt samman riset med rottråd eller en ståltråd. Skölj av i varmt vatten friserar vispen som sedan är klar att använda i hushållet.

Näverarbeten till Hushållet: Olika typer av förvaringskärl:

Förvaring av små saker i hushållet, t.ex. tandpetare.

T.v. burk till förvaring av kaffeböner. T.h. sockerburk

Näverolja (Ryssolja) användes till att smörja in lädersaker som skor och seldon. Den grova, mörka barken som ofta finns på äldre träd eller nere mot marken kan man koka ryssolja på. Man gör på precis samma sätt som om man skulle koka tjära, men

använder i stället den grova björkbarken. Ryssolja luktar mycket starkt och har traditionellt använts i Ryssland och Sovjetunionen som lädersmorning, speciellt inom armén. Det fungerar mycket bra, men i de tidigare ockuperade länderna i Östeuropa fanns det människor som fruktade och hatade lukten av ryssolja. Därav namnet.

Receptet är ursprungligen publicerat 1746 av den Linnélärjungen Pehr Kalm och baseras på gammal björknäver.

”Man tager gammal näver, ju äldre ju bättre ...” och skär den i stycken.

Styckena sätts på kant i botten på en gryta, så tätt som möjligt, över hela grytbotten.

Grytan täcks med trälock, som ges ett hål i mitten, som oljan ska rinna ut igenom.

En grop grävs i jorden, där en uppsamlingskål läggs.

Grytan stjälpes så att locket hamnar nederst, med botten av grytan uppåt.

Öppningarna kring grytbädden tätas med lera och jord. Ingen luft får komma åt processen.

Därefter eldar man anrättningen i fem timmar eller mer, så att oljan tränger ut ur nävern och rinner ner i skålen.

Källa: Kalm 1960; ursprungligen publicerad 1746

Björkaska / Pottaska: användes vid tillverkning av såpa, glas, krut, Glasyr till keramik, färgämnen, läkemedel, målarfärg och snus. Detta tillvaratagandet av askan gav för utmarksbönderna ett välkommet tillskott i kassan, lönsammare än tjärbränningen. Pottaska ska ha använts redan av egyptierna 1000 f.Kr vid tillverkning av glas.

Bastu. Björkris med löv doppat vatten används ofta i en bastu för att öka njutningen av badet.

Utmyskning En lövad dansbana har vi väl alla hört talas om vid midsommartid. Oftast även en klädd midsommarstång med björklöv.

Goda råd: Musöron När björken har musöron till blad är det dags att klippa sina rosor.

Roligt knutit till björken. Det sades förr att när man körde förbi ett vägarbete stod alltid vägarbetarna och hängde på skyffeln och därför antogs det att skaftet på skyffeln var gjord av Hängbjörk.

Allergier: Björk är den mest förekommande allergenkällan vid ”hösnuva” på våren. I södra delarna av Sverige kommer besvären från slutet av april fram till början av juni. De flesta björkpollenallergiker reagerar även på pollen från al, hassel, ek och bok.

Användningsområde på senare tid. Att dricka te gjort på chaga eller sprängticka som svampen också kallas har blivit en stor (och dyr) hälsotrend. Chagan är fylld med antioxidanter och sägs ha magiska hälsoegenskaper. Den ser kanske inte så flärdfull ut där den sitter som en svart klump på björkstammar. Men svampen sprängticka eller chaga som den också kallas har tagit hälsovärlden med storm. Chaga sägs nämligen ha magiska egenskaper.

Thord Kristiansson

Framsida

Baksida

Kan ni lista ut vad denna "näverpryl" kan och har använts till? Svar lämnas i nästa medlemsblad.

In memoriam

Britta Anebring har avlidit, 88 år gammal, den 27 juli. Hon var änka efter, den i bygden välkände, pianisten och trollkarlen Rune Anebring (1921 – 2013).

En del kanske minns Britta från skoltiden, då hon under många år var kanslist på rektorsexpeditionen på Toftaskolan. Privat var hon engagerad i Lottakåren och senare, som pensionär, i SPF.

Redan innan hon fyllt 15 år fick hon sitt första jobb, som slottspiga på Maltesholm, något hon beskrivit i en artikel i SPF:s medlemsblad och även hållit föredrag om.

Foto: Henrik Nilsson

Evy Olsson avled den 22 oktober. Hon var född 1931 och var dotter till Sture och Hilma Carlzén i Skälderhus (Skillinge 1:14). Hon gifte sig 1957 med Malte Olsson (1925 – 2016, son till Viktor och Anna Olsson i Grannahus) och makarna övertog då Evys hem. I familjen föddes tre barn: Anders, Ingrid och Ulf.

Evy var stor kännare av sin nära hembygd: det område som av många benämns Skälderhus, d.v.s. området kring gamla Skelderhus station och byn Axtorp. Evy var sakkunnig ciceron vid ett par ”vandringar längs häradsvägen”. På bilden ses hon, då hon vid vandringen den 27 april 2014 berättade vid ”Sven Brännvins” gård. Evy medverkade också i häftet ”Minnen från Munka Ljungby [1]” med artikeln ”En soldats krigiska insats”.

Vandring vid Torpet 18 september

Den 18 september genomfördes en vandring kring Torpet i Stavershult med samling hos Lasse och Anne-Kristin. Markus guidade oss igenom den ganska snåriga historiken med kringflyttningar och sämjedelningar om vartannat. I en medurs rörelse stannade vi först vid den ena av Torpa-gårdarna för att placera en skylt. Detta är en trevlig plats, väl värd ett besök. Förutom ruinerna från byggnader och en välbevarad jordkällare, finns här även ett antal terrasser som är uppbyggda i åsens sluttningar. Några hundra meter åt nordväst, i riktning mot Trollehallar finns resterna av den västra gården. Här placerades också en skylt innan vi följde ravinen tillbaka mot utgångspunkten. Dagens tredje och sista skylt placerades vid Söderbergs, ett torp som *inte* ingår i Torpa-gårdarna men som av Ängelholms kommuns torpinventering är felaktigt utpekad som "Torpahuset".

T.v: Vid Torpa hus var det besvärligt att få ner stolpen mellan stenarna.

T.h: Vid "Söderbergs" restes för en del år sedan en mast. Skogsstyrelsen har satt ut en skylt med allmän information om backstugor, som vi kunde komplettera med information om dem som bott på stället. Foto: Tobias Persson.

Vi avslutade med att dricka kaffe i Lasses och Anne-Kristins trädgård och blev färdiga lagom tills himlen öppnade sig! Tack till alla deltagare och särskilt till Lasse och Anne-Kristin för värdskapet!

Skyltarna är inlagda på vår kartsida som punkterna 42 – 44. Där finns även fler bilder.

Tobias Persson

Fira Lusse

Luciafirandet är en årligt återkommande tradition, vilket väl innebär att de flesta firanden man upplevt fallit i glömska. Men det finns förstås tillfällen som är oförglömliga och kanske en del som man helst skulle vilja glömma.

Gymnastikföreningens luciatåg i Toftaskolans matsal 1981, med ordförande Leif Johansson som allvarlig Lucia, hör sannolikt till de oförglömliga!

Stjärngossen som skymtar till vänster känner vi tyvärr inte till namnet på. Tärnorna är, fr.v: Åsa Levander, Tora Ragnarsson, Anette Kruthammar, Rosie Lindkvist, Kristina Persson och Helena (okänt efternamn). Tomtenissarna är fr.v: Siv Persson, Karin Collén och Anita Andersson.

Bilden är hämtad ur gymnastikföreningens samling i hembygdsföreningens arkiv och har tidigare varit publicerad i "Minnen från Munka Ljungby [1]".

Att komma ihåg!

Nästa medlemsblad beräknas utkomma i mars.

Årsmöte i Tåssjö församlingshem den 27 mars.

Välkomna till våra aktiviteter!

Alla är välkomna, men årsmötet är reserverat för våra medlemmar.

**God Jul
och
Gott Nytt År!**

